

GYMNASION

z adaptačního kurzu pro Gymnasion
Chotěboř | foto © Richard Macků

ADAPTÁK... A K ČEMU MI TO BUDE? O DŮLEŽITOSTI NESMRTELNÉ OTÁZKY

Jak je to s dobrovolností na adaptačních a seznamovacích kurzech, obzvlášť na těch, které jsou povinné? Lze vůbec uvažovat o povinné dobrovolnosti? Jednou z odpovědí na toto téma může být tazání se po smyslu jednotlivých her a aktivit, a ve výsledku i celého kurzu.

AUTOR: MARTINA BLAŽKOVÁ

Uvažování nad tématem článku mě zavedlo ve vzpomínkách zpět ke dni, kdy jsem obdržela informace k nastupu na vysokou školu a spolu s nimi pozvánku na adaptační kurz. Tehdy jsem za sebou jeden „adapták“ už měla, vzpomínka na něj budila rozporuplné pocity. Popravdě, absolvovat něco podobného jako kdysi na střední se mi nechťelo. Přisliby ale byly 4 kredity za účast. „Každý kredit se přeci bude hodit“, říkala jsem si. A tak jsem se na adaptační kurz, který byl prvním vykořením do vysokoškolského studia, nakonec přihlásila. Důvod, který mě k odesání přihlášky vedl, jsem popsala. Čirá vnější motivace, vnitřně se mi nechťelo, smysl byl ve vnějším užitku.

vlastně jsem tam jela z povinnosti. Dnes, po více než desetiletí od zmíněné zkušenosti, ale nelituji. Vnější motivace se mezitím změnila na vnitřní, pochopila jsem, jak mocný může adaptační kurz být, co je jeho skutečným smyslem. Porozumění však přišlo až na základě pozitivní osobní zkušenosti. Přesto se s opatrností opovažuji tvrdit, že stejné otázky, stejné dilema a vnitřní dialog vede každý rok řada z těch, kterým pozvání na adaptační kurz přijde.

Část z nich pak také odešle přihlášku a s pocitem nejistoty vyčkává dne D, co je vlastně bude čekat, k čemu jim to bude a nezbyvá doufat, že se jejich názor právě

www.gymnasion.org

pod vlivem osobní zkušenosti (pozor, pozitivní osobní zkušenosti) změni a jsou za nástroj usnadňující vstup do studia ve výsledku vděční. Jistě jsou ale i taci, kteří přihlášku neodešlou. Smysl nevidí ani v kreditech (jsou-li slibovány), ani v kurzu samotném. Uvidí smysl ti, kteří se kurzu zúčastní, nebo pro ně zůstane povinností, kterou nějak přežijí? Za uvažováním o účasti či neúčasti na adaptačním kurzu byl tehdy rozpor mezi tím, zda poslechnout povinnost v podobě kreditů a splnit tak to, co se ode mě očekává, nebo se rozhodnout jet dobrovolně – proto, že v kurzu vidím smysl a chci jet. Nelze opomenout skutečnost, že existují školy, které vyžadují povinnou účast na adaptačním (seznamovacím) kurzu, účastníkům se tak díky nařízení školy částečně usnadňuje rozhodování. Vnitřní dilema v nich však stále přetrvává, neboť je na účastníkovi samotném, zda i k dílčím aktivitám přistupuje jako k povinným, nebo hledá dobrovolnost.

POVINNOST A DOBROVOLNOST

Než se vrátíme zpátky k uvažování o motivaci, smyslu, povinnosti a jak se k sobě vlastně mají, zvu vás na exkurz do hlubin jazyka českého. Slovník spisovné češtiny vysvětluje povinnost jako „závaznost, nutnost něco konat; úkol, který musí být vykonán, závazek, který musí být splněn“. Klíčovými pojmy, které povinnost vystihují, jsou **nutnost**, **závaznost**, **muset**. Podívejme se na pojem dobrovolnost. Tentýž slovník dobrovolnost definuje jako „konat něco bez povinnosti, z vlastní vůle (opak nuceny, povinný)“. Zde je nosným pojmem vlastní vůle. Motorem činnosti je mé chtění, nikoli vnější tlak. To, že se pro danou věc, činnost, cokoli dalšího, rozhodnuji s vědomím důsledků, které z toho pro mne plynou, je výrazem svobodného rozhodnutí. Mohu se tak svobodně, z vlastní vůle rozhodnout k účasti i neúčasti. Mohu se z vlastní vůle rozhodnout účastnit povinného, tedy ačkoliv mne k účasti vede vnější tlak, rozhodnu se hledat smysl. Podstatné je to, že tak činím s plným vědomím možných následků, ale rovněž i přinostu. A to, že rozhodnutí vychází ze mě a vnější okolnosti tak ztrácí vůli.

AKTUÁLNÍ ČÍSLO SI
MŮŽETE PŘEČÍST NA
WWW.GYMNASION.ORG

GYMNASION
VYDÁVÁ NADACE PANGEA